

Міністерство освіти і науки України

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Затвержено

Вченою радою Національного
юридичного університету імені Ярослава
Мудрого (протокол № 11
від 27 травня 2016 року)

Введено в дію наказом

№ 119 від 30 травня 2016 року

Ректор Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

В.Я. Тацій

Освітньо-наукова програма

**підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти – доктор філософії –
із спеціальності 081 «Право»**

Харків - 2016

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктор філософії – із спеціальності 081 «Право» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Укладачі програми:

Керівник проектної групи:

Гетьман А.П. – проректор з наукової роботи, доктор юридичних наук, професор.

Проектна група:

Петришин О.В. – доктор юридичних наук, професор;
Дашковська О.Р. – доктор юридичних наук, професор;
Погребняк С.П. – доктор юридичних наук, професор;
Процюк І.В. – доктор юридичних наук, професор;
Смородинський В.С. – кандидат юридичних наук, доцент;
Лук'янов Д.В. – кандидат юридичних наук, доцент.

Програму узгоджено:

**Проректор з наукової роботи
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого**

проф. А.П. Гетьман

**Директор Науково-дослідного інституту
вивчення проблем злочинності
імені академіка В.В. Сташиса
Національної академії правових наук України**

проф. В.І. Борисов

**Директор Науково-дослідного інституту
державного будівництва
та місцевого самоврядування
Національної академії правових наук України**

проф. С.Г. Серьогіна

**В.о. директора Науково-дослідного інституту
правового забезпечення інноваційного розвитку
Національної академії правових наук України**

доц. С.В. Глібко

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

А. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА

I. НОРМАТИВНА ПІДГОТОВКА

II. ПРОФЕСІЙНА НАУКОВА ПІДГОТОВКА

III. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

IV. ВАРІАТИВНА ПІДГОТОВКА (ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ВІЛЬНОГО ВИБОРУ АСПІРАНТА)

Б. ПРАКТИЧНА (ПРОФЕСІЙНО-НАУКОВА) СКЛАДОВА

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ)

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАКТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Метою освітньо-наукової програми є забезпечення оволодіння аспірантами Університету третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, відповідно до восьмого кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра.

Освітньо-наукова програма передбачає надання здобувачам освітньо-наукового рівня в аспірантурі необхідних навичок для здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатній для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Освітньо-наукова програма включає наступні розділи:

А. Освітня складова (56 кредитів ECTS)

- цикл нормативної підготовки
- цикл професійної наукової підготовки
- цикл практичної підготовки
- цикл дисциплін вільного вибору аспіранта

Б. Практична (професійно-наукова) складова

Освітньо-наукову програму розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-УІІ.

А. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА

І. Нормативна підготовка

Цикл нормативної підготовки спрямований на надання аспірантам оптимальних знань та навичок, необхідних для здійснення молодими вченими професійного наукового пошуку (в т.ч. з використанням іноземної мови) та синтезу виважених обґрунтованих ідей.

У межах Тематичного блоку I «Цикл нормативної підготовки» вивчаються такі дисципліни:

№	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1.	Іноземна мова	10	300	200	100	залік, іспит
2.	Філософія	8	240	120	120	іспит
3.	Організація та методологія наукових досліджень	8	240	120	120	залік, іспит
Загалом по блоку I		26	780	440	340	

II. Професійна наукова підготовка

Тематичний блок «Професійна наукова підготовка» спрямований на надання аспірантам глибоких доктринальних знань в галузі права і вироблення необхідних вмінь та навичок самостійної наукової діяльності, продукування нових ідей в сфері публічного і приватного права.

У межах Тематичного блоку II «Професійна наукова підготовка» вивчаються такі дисципліни:

№	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1.	Форми (джерела) права	15	450	150	300	залік, іспит
Загалом по блоку II		15	450	150	300	

III. Практична підготовка

Блок «Практична підготовка» у формі асистентської педагогічної практики є складовою частиною професійної підготовки аспірантів і визначальним етапом їх практичної підготовки до науково-педагогічної діяльності. Основною метою даної педагогічної практики є вироблення і закріплення педагогічних навичок, вдосконалення знань, необхідних для роботи у вищих навчальних закладах,

формування вмінь застосувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій викладача.

У межах Тематичного блоку III «Практична підготовка» аспіранти проходять асистентську педагогічну практику.

№	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1.	Педагогічна практика	1	30			залік (захист практики)
Загалом по блоку III		1	30			

IV. Варіативна підготовка (цикл дисциплін вільного вибору аспіранта)

Варіативна підготовка освітньо-наукової програми формується з урахуванням сучасних вітчизняних та світових тенденцій розвитку правових засобів регулювання та охорони суспільних відносин, особливостей регіону та індивідуальних освітніх запитів аспірантів. Варіативна складова створює передумови для відображення у змісті освітньо-наукової програми особливостей вузькопрофільної підготовки в межах обраних дисциплін, а головне – для диференціації та індивідуалізації підготовки аспірантів.

Варіативна частина освітньо-наукової програми включає в себе 17 навчальних дисциплін, з яких аспірант обирає для навчання одну.

У межах Тематичного блоку IV «Дисципліни вільного вибору аспіранта» вивчаються такі дисципліни:

№	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1.	Актуальні проблеми теорії права	14	420	140	280	залік, іспит
2.	Актуальні питання історії держави і права	14	420	140	280	залік, іспит
3.	Актуальні проблеми конституційного та муніципального права	14	420	140	280	залік, іспит
4.	Актуальні проблеми цивільного та сімейного права	14	420	140	280	залік, іспит
5.	Актуальні проблеми цивільного судочинства	14	420	140	280	залік, іспит
6.	Проблеми господарського права	14	420	140	280	залік, іспит
7.	Актуальні проблеми трудового права та права соціального забезпечення	14	420	140	280	залік, іспит
8.	Актуальні проблеми становлення екологічного, земельного, аграрного права в умовах	14	420	140	280	залік, іспит

	формування сталого розвитку України					
9.	Теоретичні проблеми адміністративного права і процесу	14	420	140	280	залік, іспит
10.	Доктринальні проблеми фінансового права	14	420	140	280	залік, іспит
11.	Доктринальні проблеми кримінального права	14	420	140	280	залік, іспит
12.	Сучасні проблеми кримінології та кримінально-виконавчого права	14	420	140	280	залік, іспит
13.	Проблеми кримінального процесу	14	420	140	280	залік, іспит
14.	Правові засади криміналістики	14	420	140	280	залік, іспит
15.	Доктринальні проблеми судового права	14	420	140	280	залік, іспит
16.	Актуальні проблеми міжнародного публічного права	14	420	140	280	залік, іспит
17.	Філософія права	14	420	140	280	залік, іспит
Загалом по блоку ІУ		14	420	140	280	

Б. ПРАКТИЧНА (ПРОФЕСІЙНО-НАУКОВА) СКЛАДОВА

Цикл практичної (професійно-наукової) підготовки включає в себе власне роботу аспіранта над дисертацією, підготовку виступів на наукових семінарах та «круглих столах», написання наукових статей і тез конференцій, публікації в міжнародних виданнях, тобто всі можливі види наукової діяльності, в яких аспірант реалізовує набуті знання, вміння та навички у практичній науковій роботі.

У межах блоку «Практична (професійно-наукова) складова» здійснюється:

- робота над дисертацією на здобуття ступеня доктора філософії з права та її захист у спеціалізованій вченій раді;
- написання наукових публікацій (у т.ч. в міжнародних виданнях);
- участь у наукових семінарах, конференціях, «круглих столах» тощо.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ)

Іноземна мова

Статус: дисципліна нормативної підготовки

Семестр: 1-3

Мета: розвиток знань, умінь та навичок усіх видів мовлення для опанування такого рівня знань, який забезпечить досягнення необхідної для фахівця комунікативної спроможності у сферах академічного і професійного спілкування в усній та письмовій формах.

Коротка характеристика: теоретичні засади нормативності іноземної мови: граматичні форми, явища та конструкції, характерні для граматики іноземної мови у межах програми: фонетика, орфографія, морфологія, синтаксис та лексичний склад мови, різні види мовних засобів, характерних для усного та писемного мовлення.

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах; правила синтаксису, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати широке коло текстів в академічній та професійній сферах; мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного і професійного мовлення; широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах

уміти:

розуміти, які ключові цінності, переконання та поведінка в академічному і професійному середовищі України відрізняються при порівнянні однієї мовної культури з іншими; розуміти різні корпоративні культури в конкретних мовних професійних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною; застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі; належним чином поводити себе і реагувати у типових академічних, професійних, світських і повсякденних ситуаціях, а також знати правила мовної взаємодії між людьми у різних ситуаціях.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо).

Мови викладання: англійська, французька.

Обсяг: всього – 300 год., лекції – 10 год., практичні – 190 год., самостійна робота – 100 год.

Форма контролю: заліки, іспит.

Філософія

Статус: дисципліна нормативної підготовки

Семестр: 1-2

Мета: оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; надання фундаментальних філософських знань для реалізації світоглядної, методологічної, аксіологічної та культурологічної функцій філософії, усвідомлення цінності духовної культури, її єдності й цілісності на підставі вивчення багатства світової філософії, творчого аналізу сучасної філософської літератури з актуальних проблем, які стоять перед людством, забезпечення глибокого розуміння специфіки філософського осмислення соціокультурних феноменів, формування високої світоглядно-методологічної культури дослідника.

Коротка характеристика: коло проблем філософії, її зміст, функції та роль у суспільстві; історія філософії як основа філософсько-методологічної культури дослідника: основні напрямки, течії та школи в історії філософії; розвиток філософської та філософсько-правової думки в Україні; сучасні світова та вітчизняна філософія та філософія права; філософський зміст проблеми буття, онтологія; проблема свідомості у філософії; гносеологічна функція філософії: сутність і структура пізнавального процесу, епістемологія; концепції розвитку світу, людини, пізнання, типи діалектики, її зміст і функції; філософське розуміння суспільства; людина як предмет філософського аналізу, правова людина, особистість і суспільство; світ цінностей; сенс і спрямованість історії, глобальні проблеми сучасності.

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

головні проблеми та ідеї сучасної світової й вітчизняної філософії, історію їх становлення, основні парадигми філософствування; основні закони, категорії, поняття і принципи філософії, особливості їх виявлення в житті суспільства; основні категорії, поняття й концепції онтології, антропології, аксіології та гносеології (епістемології), особливості їх виявлення в житті суспільства і юридичній практиці; шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки з сучасними соціальними і правовими проблемами; функції філософії у соціальному, науковому та практичному пізнанні; умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури; філософські проблеми права в сучасному суспільстві; умови формування автономної особистості як в інформаційному суспільстві, її свідомості.

уміти:

самостійно аналізувати факти, явища та процеси в системі “людина – світ” у їх діалектичному взаємозв’язку та з урахуванням змін, що відбуваються у світі й країні; критично оцінювати соціальні процеси, правові, політичні, економічні, історичні, екологічні, культурні, соціально-психологічні явища й події; формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію; володіти методологією наукового пізнання, творчої діяльності, застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації.

Мова викладання: українська.

Обсяг: усього – 240 год., лекції – 100 год., семінарські заняття – 20 год., самостійна робота – 120 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Організація та методологія наукових досліджень

Статус: дисципліна нормативної підготовки

Семестр: 2-3

Мета: оволодіння універсальними навичками дослідника; засвоєння знань про науку, відомостей про стан сучасної науки; формування уявлень про організацію та методологію наукових досліджень; отримання навичок застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності; засвоєння знань з педагогіки та психології вищої школи, знань про організацію та проведення навчальних занять; засвоєння методики інформаційного пошуку і роботи з бібліотечними ресурсами; підвищення рівня мовленнєвої культури науковців-юристів; оволодіння стійкими навичками лінгвістичного обґрунтування використання наукової термінології відповідно до умов і вимог конкретних ситуацій; набуття навичок оформлення та презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.

Коротка характеристика: наука як вид пізнавальної діяльності та соціальний інститут; фундаментальні та прикладні дослідження; пізнання і його види, основні положення, принципи та особливості наукового пізнання; рівні наукового пізнання; логіка наукового дослідження та його етапи; поняття та різновиди наукових публікацій, методика та інформаційна складова їх підготовки; інформаційний пошук і бібліотечні ресурси; інформаційно-комунікаційні технології у наукових дослідженнях; етапи підготовки наукового дослідження; емпірична база правового дослідження; усне і писемне наукове мовлення, види, науковий стиль, властивості і структура наукових текстів; плагіат та його правові наслідки; загальна характеристика дисертації, структурні елементи її тексту; мова та стиль дисертації;

форми посилання у дисертації, вимоги до оформлення списку літератури; автореферат дисертації: структура та формальні вимоги, розсилка автореферату; основні стадії захисту дисертації, процедура прилюдного захисту; оформлення документів атестаційної справи; педагогіка і психологія вищої школи: понятійно-категоріальний апарат, завдання, функції; зміст вищої освіти як соціального інституту, моделі і технології викладання у вищій школі; новітні інформаційні технології в освіті і науці

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

головні проблеми та ідеї сучасної гносеології й епістемології; шляхи наукового пізнання світу, функціонування наукового знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки з сучасними соціальними і правовими проблемами; наукову термінологію й основні методи наукових досліджень; основні методологічні принципи наукового дослідження (об'єктивності, сутнісного аналізу, єдності логічного та історичного, концептуальної єдності); принципи системного підходу й системного аналізу як методологічної бази наукових досліджень; теоретико-методологічні, методичні та організаційні аспекти здійснення науково-дослідницької діяльності; вимоги до наукових проектів та технологій їх виконання; головні категорії, властивості, структуру, мовні засоби наукового тексту, основи майстерності презентації результатів наукового дослідження; методологічні й методичні підходи до організації та управління науково-педагогічною діяльністю; зміст основних педагогічних технологій; основні показники і критерії оцінювання якості компетентностей студентів; принципи і способи запобігання та розв'язання конфліктів у педагогічному і науковому середовищі;

уміти:

застосовувати конкретні методи й технології дослідження соціально-правових систем і процесів; самостійно освоювати нові методи наукових досліджень; самостійно здобувати й використовувати у практичній діяльності нові знання; здійснювати інформаційний пошук і працювати з бібліотечними ресурсами; застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології у наукових дослідженнях; володіти навичками публічної й наукової мови; методологічно й філологічно грамотно оформляти результати досліджень, писати відгуки і рецензії на наукові роботи; визначати перспективні напрямки наукових досліджень у предметній сфері професійної діяльності; адаптувати сучасні досягнення науки і наукомістких технологій до науково-дослідного процесу; розробляти науково-методологічний апарат і програму наукового дослідження; застосовувати сучасні методи наукового дослідження у предметній сфері; осмислювати і критично аналізувати наукову інформацію, удосконалювати і розвивати свій науковий потенціал; володіти новітніми технологіями педагогічної майстерності; застосовувати навички комунікативної взаємодії у науковому й освітянському середовищі; запобігати виникненню конфліктів з колегами (науковцями, викладачами) та студентами.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації.

Мова викладання: українська.

Обсяг: усього – 240 год., лекції – 70 год., семінари – 50 год., самостійна робота – 120 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Форми (джерела) права

Статус: дисципліна професійної наукової підготовки (обов'язкова).

Семестр: 1-2

Мета: формування у аспірантів системи знань щодо форм (джерел) права, які здобувають статус офіційних як на національному, так і наднаціональному рівнях; розуміння моделей і способів їх взаємного впливу і взаємодії при регулюванні суспільних відносин; знання характерних рис, переваг і недоліків кожної конкретної форми права (нормативно-правового акту, судового прецеденту, правового звичаю, нормативно-правового договору, правової доктрини, судової практики), специфіки їх застосування на відповідному етапі розвитку правової системи, а також особливостей дії залежно від типу правової сім'ї, в умовах якої вони функціонують; розвиток вмінь і навичок щодо визначення ієрархії форм (джерел) права, порядку набуття ними чинності та встановлення сфери їх дії, особливостей їх тлумачення і застосування для урегулювання конкретних юридичних питань.

Коротка характеристика: Процес формування права з точки зору різних концепцій праворозуміння. Основні різновиди форм (джерел) права. Динаміка джерел права в умовах глобалізації. Нормотворчість на наднаціональному, національному і локальному рівнях. Нормотворча техніка. Регулятивний вплив нормативно-правового акта на суспільні відносини. Поняття та види законів. Конституція як Основний Закон. Підзаконні нормативно-правові акти. Локальний акт в системі форм (джерел) права. Тенденції та перспективи розвитку корпоративної нормотворчості. Вимоги до якості нормативно-правового акту в контексті принципу верховенства права. Внутрішньодержавні і міжнародні договори як форми права. Роль суду в процесі формування права у світовій та українській практиці. Судовий прецедент у національному, європейському і міжнародному праві. Практика Європейського суду з прав людини як джерело права. Місце правового звичаю як джерела права у різних правових сім'ях сучасного світу. Правова доктрина у правовій системі. Загальні принципи права у правовому регулюванні. Вплив євроінтеграційних процесів на джерела права в Україні. Особливості використання юридичної термінології у різних формах (джерелах) права. Дія форм (джерел) права у часі, просторі і за колом осіб. Роль різних форм права у забезпеченні стабільності і динамізму правового регулювання. Тлумачення джерел права. Специфіка джерел права в правових сім'ях сучасності.

Результати навчання: аспірант повинен:

знати:

теоретичні основи формального закріплення загальнообов'язкових правил поведінки у відповідних формах (джерелах) права, особливості дії кожного конкретного їх різновиду (нормативно-правового акту, судового прецеденту, правового звичаю, нормативно-правового договору, правової доктрини, судової практики); принципи визначення меж правового регулювання суспільних відносин; вимоги до юридичної регламентації нормотворчої діяльності; критерії оцінки, стан і шляхи вдосконалення законодавства України; основні напрями реформування українського законодавства у зв'язку з євроінтеграційними процесами; юридичні механізми забезпечення стабільності і динамізму правового регулювання; вимоги юридичної аргументації у процесі застосування форм (джерел) права;

розуміти:

особливості правоутворення у публічній і приватній сферах відносин; специфіку правоутворення на наднаціональному, національному і локальному рівнях; роль науковців у підготовці текстів нормативно-правових актів і в контролі за їх якістю; принципи побудови системи джерел права, їх своєрідність в різних правових системах світу; правила використання засобів юридичної техніки; підстави і юридичні наслідки визнання нормативних актів такими, що порушують вимоги належного правового регулювання; завдання і механізм здійснення контролю за конституційністю і законністю нормотворчої діяльності;

вміти:

здійснювати порівняльний теоретичний аналіз переваг і недоліків різних форм (джерел) права залежно від цілей правового регулювання; визначати ієрархічні взаємозв'язки форм (джерел) права; розв'язувати практичні завдання, пов'язані із тлумаченням і застосуванням джерел права, визначенням сфери їх дії, узгодженням окремих форм права між собою, встановленням особливостей їх дії в часі, просторі і за колом осіб, застосуванням прецедентних справ Європейського суду з прав людини; правильно використовувати юридичну термінологію; здійснювати пошук форм (джерел) національного, європейського і міжнародного права за допомогою відповідних інформаційних баз і правильно посилатися на них.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, колоквіуми, круглі столи, дебати, вокшопи, виконання теоретико-аналітичних, творчих завдань у різних формах (есе, презентації, та ін.).

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (практичні завдання, самостійна робота, поточні контрольні роботи)

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 450 год., лекції – 100 год., семінарські заняття – 50 год., самостійна робота – 300 год.

Форми контролю – залік, іспит.

Педагогічна практика

Статус: цикл практичної підготовки.

Семестр: 4.

Мета: поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, застосувати їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики; формування психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи; вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання; формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією; виховання досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Коротка характеристика: на першому етапі аспіранти знайомляться з системою навчально-виховної роботи кафедри, особливостями методичної, наукової та організаційної роботи викладачів кафедри, із студентською аудиторією, з якою вони будуть проводити навчальні заняття, відвідують заняття викладачів, готують власний графік проведення занять та інформують керівників практики.

Другий (основний етап) практики включає підготовку планів-конспектів навчальних занять та їх методичного забезпечення. Аспірантами проводяться заняття згідно з встановленим графіком. На заняттях аспірантів повинні бути присутні викладачі – керівники практики, а також однокурсники (рекомендовано). Після кожного проведеного аспірантом заняття має проводитись детальне обговорення, яке повинно виявляти переваги й недоліки проведеного заняття. На третьому, заключному етапі практики студенти готують звіт про практику і захищають його.

Результати практичної підготовки: аспірант повинен знати:

порядок навчально-методичної та наукової роботи кафедри, на якій проводиться практика; програмно-методичне забезпечення навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття; специфіку методики роботи викладачів; психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів групи, де будуть проводитися навчальні заняття, стан їх успішності; особливості організації та проведення науково-дослідної роботи студентів, інтереси й уподобання їх щодо виховної і позааудиторної роботи;

уміти:

розробити розгорнутий план-конспект практичного чи семінарського, або лабораторного заняття чи лекції з навчальної дисципліни відповідно до робочої навчальної програми; взяти участь в обговоренні заняття своїх колег, написати аналіз (рецензію) цього заняття; правильно і ефективно провести заняття будь-якого виду з урахуванням особливостей аудиторії.

Методи викладання: відвідування занять викладачів кафедри, асистентське проведення занять.

Методи оцінювання: бали згідно з програмою педагогічної практики.

Мова викладання: українська.

Тривалість: всього – 30 год.

Форма контролю: залік, захист практики.

Актуальні проблеми теорії права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4.

Мета: ознайомлення аспірантів із найбільш важливими закономірностями й сучасними тенденціями розвитку і функціонування державно-правових явищ, їх структурно-функціональними характеристиками; розкриття основних напрямів впливу глобалізаційних процесів на правову систему суспільства; формування у аспірантів універсального юридичного понятійно-категоріального апарату, необхідного для подальших досліджень в усіх сферах наукового пізнання; розвиток практичних навичок інтерпретації та застосовування правових норм та принципів, аналізу нормативних та інших правових актів; опанування прийомами юридичної аргументації для подальшої наукової і практичної діяльності.

Коротка характеристика: Основні підходи до праворозуміння в сучасній юриспруденції. Роль держави у правовому регулюванні суспільних відносин. Недержавні форми правового регулювання. Співвідношення і взаємодія права з іншими соціальними регуляторами. Проблема універсальності й культурної різноманітності в праві. Вплив глобалізації на форми правового регулювання. Наднаціональні (міжнародні, регіональні), національні й субнаціональні правові системи: моделі взаємодії і взаємного впливу. Права людини, верховенство права і демократія як ціннісні засади права. Зобов'язання держави в сфері прав людини. Горизонтальний вимір прав людини. Права людини в практиці міжнародних, європейських і національних судових інституцій. Стан дотримання прав людини в Україні. Концепція верховенства права і її реалізація на міжнародному і національному рівнях. Індикатори верховенства права. Ідея демократії та сучасні моделі її реалізації. Правові механізми забезпечення демократії. Концепція належного управління і проблема легітимності публічної влади. Основні форми права на сучасному етапі розвитку суспільства. Проблемні питання нормотворчості, правозастосування і інтерпретації юридичних текстів. Роль юридичної аргументації в ефективному функціонуванні права.

Результати навчання: аспірант повинен:

знати:

основні теоретичні підходи до праворозуміння, змістовні та інституціональні аспекти прав людини та особливості її впливу на становлення і розвиток національної

правової системи; поняття, форми і зміст функцій сучасної держави; співвідношення державного суверенітету і суверенних прав; ознаки права як універсального соціального регулятора; особливості дії основних та субсидіарних джерел права; значення принципів права в регулюванні суспільних відносин; способи, методи, типи правового регулювання; особливості вертикальної і горизонтальної структури системи законодавства; основні види юридичної техніки; поняття і структуру правовідносин;

розуміти:

сутність держави як особливого правового інституту, сфери і способи впливу держави на суспільство, сутність і значення правової форми регулювання суспільних відносин, зміст основних правових інститутів, структуру системи права, форми і принципи реалізації права, чинники, що зумовлюють необхідність тлумачення норм права; правила подолання колізій і прогалин при реалізації норм права; міжнародні та європейські стандарти прав людини та їх вплив на правовий статус особистості та розвиток права;

вміти:

аналізувати та розв'язувати практичні справи в сфері прав людини, використовувати універсальні та регіональні механізми захисту прав, враховувати особливості національного механізму забезпечення та захисту прав людини, застосовувати практичні навички на прикладах судових справ з огляду на розуміння прав людини як безпосередньо діючого права, формулювати виважені, наукові позиції, надавати належну оцінку складним явищам та процесам державно-правової дійсності, розкривати їх дійсну сутність, розуміти їх соціальне значення, місце і роль в правовій системі суспільства.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, колоквиуми, диспути, круглі столи, виконання теоретико-аналітичних, творчих завдань у різних формах (есе, презентації, та ін.).

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи)

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 90 год., семінарські заняття – 50 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю – залік, іспит.

Актуальні питання історії держави і права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: розширення знань у сфері методології науки історії держави і права, ознайомлення з методикою і технікою проведення історико-правових досліджень. Поглиблене вивчення найбільш дискусійних і суперечливих питань історії держави і права України та зарубіжних країн. Формування етики викладання історії держави і права як навчальної дисципліни. Дослідження теоретико-правового та історико-правового рівнів пізнання, розвиток умінь по їх інтегративному поєднанню в ході наукової діяльності.

Коротка характеристика: Об'єкт і предмет історії держави і права як науки та навчальної дисципліни. Система методів, що використовуються в галузі історико-правового пізнання. Поняття про історико-правовий метод як узагальнюючу назву групи спеціально-наукових методів, що сформувалися у науці історії держави і права. Методика і техніка наукового дослідження. Основні підходи до періодизації загальної історії держави і права. Співвідношення формаційного та цивілізаційного підходів. Поняття історичної закономірності. Діалектичні категорії науки історії держави і права. Характеристика революційного та еволюційного (реформістського) шляхів державно-правового розвитку. Дослідження форм держави та їх трансформацій у контексті історико-правового пізнання. Технологічні уклади та їх вплив на структуру суспільства. Джерела права та їх обумовленість конкретним типом суспільно-економічних відносин, еволюція джерел права. Етика викладання історії держави і права як навчальної дисципліни.

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

специфіку об'єкта і предмета історії держави і права як науки і навчальної дисципліни; систему методів, що використовуються історико-правовою наукою (філософські, загальнонаукові, спеціально-наукові та конкретно-проблемні); концепції періодизації історії держави і права (хронологічну, формаційну, цивілізаційну); співвідношення теоретико-правового та історико-правового рівнів пізнання в ході наукової діяльності; діалектичні категорії науки історії держави і права; основні дискусійні та проблемні питання загальної історії держави і права; особливості революційного та еволюційного напрямків історичного розвитку; поняття та типи технологічних укладів; специфіку суспільного розвитку та структуру суспільства; характеристику джерел права, властивих конкретному типу суспільно-економічних відносин (рабовласництво, феодалізм, капіталізм, соціалізм); основні етичні аспекти викладання історії держави і права як навчальної дисципліни (об'єктивність, неупередженість, дискусійність, висвітлення всіх точок зору, відсутність догматизму та ін.).

уміти:

виявляти історичні закономірності в межах предметної сфери науки історії держави і права; вільно орієнтуватися у системі методів, що застосовуються в ході історико-правового пізнання; володіти методикою і технікою дослідження в галузі історії держави і права; використовувати різні схеми періодизації загальноісторичного розвитку у своїй науковій діяльності; розкривати сутність діалектичних категорій, що вивчаються в контексті історико-правового пізнання; формулювати найбільш дискусійні питання загальної історії держави і права; розкривати сутність форм

держави, а також специфіку революційного та еволюційного шляхів розвитку на конкретних історичних прикладах; розрізняти конкретні типи технологічних укладів та відображати їх вплив на динаміку суспільного розвитку; аналізувати джерела права в контексті еволюції суспільно-економічних відносин; етично бездоганно висвітлювати проблемні питання історії держави і права як навчальної дисципліни.

Види навчальних занять: лекції, семінари, індивідуальні консультації

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо)

Мова викладання: українська

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 80 год., семінари – 60 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Актуальні проблеми конституційного і муніципального права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: ввести молодих дослідників в проблематику правових аспектів символічної реальності як простору креативної людської уяви, розглянути особливості найважливіших символічних форм, дослідити джерела виникнення, сучасну структуру та властивості даного феномену; ввести в систему уявлень про те, що предметом органічних конституційних відносин є диверсифікована політична активність, дослідити коло питань про поняття, джерела, структуру політичної активності, її основні види. Суттєво поглибити та систематизувати доктринальні знання про юридичну природу конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина, про їх співвідношення з міжнародно-визнаними правами людини. Значно поглибити та систематизувати знання аспірантів про конституційні засади виборчої системи та виборчого права в Україні та країнах Євросоюзу, дослідити на проблемному рівні доктринальні уявлення про їх характерні риси та природу. Поглибити та систематизувати доктринальні уявлення про природу муніципально-правових відносин, специфіку їх суб'єктів, об'єктів, а також муніципальних прав та обов'язків. Дана дисципліна покликана надати аспірантам комплекс знань щодо актуальних проблем сучасного конституціоналізму в Україні, доктринальних концепцій провідних наукових шкіл з муніципального права стосовно вирішення проблемних питань у сфері регулювання муніципально-правових відносин.

Коротка характеристика: дослідження феномену символічної реальності як «культури без артефактів», аналіз її джерел, сучасної ролі, структури та властивостей.

Огляд основних проявів символічної реальності (інтелектуальна активність, творчість, інформаційні відносини). Дослідження органічних властивостей таких символічних форм як наука, мистецтво та освіта. Дослідження феномену політичної активності (поняття та джерела, структура, основні види). Вивчення особливостей еволюційної, революційної, теоретичної, масової, індивідуальної, конструктивної, деструктивної, векторної та хаотичної політичної активності. Введення в контекст політичної свободи як органічного фундаментального фактору політичної активності. Аналіз співвідношення органічних та конституційних норм політичної поведінки. Дослідження аксіом євроатлантичного конституціоналізму в їх поєднанні з нормативним наповненням українського Основного Закону. Розгляд вірогідних перспектив розвитку чинної української Конституції та конституційного права.

Поглиблене вивчення доктринальних та інших підходів до юридичної природи конституційних прав і свобод людини. Критичний аналіз правових позицій Конституційного Суду України та ЄСПЛ з проблем гарантування основних прав і свобод людини і громадянина. Визначення актуальних проблем конституційного закріплення основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в контексті євроінтеграційних процесів.

Огляд новітніх наукових уявлень про співвідношення виборчих режимів, партійних систем та інститутів громадської думки. Розгляд основних конфігурацій виборчих систем, дослідження їх залежності від пріоритетів, що впливають з сучасного розуміння принципу народного представництва.

Провідні наукові школи в якості представників вітчизняної доктрини муніципального права. Огляд наукових досліджень, присвячених проблемам регулювання муніципально-правових відносин. Основні концепції трактування місця муніципального права в національній системі права України. Сучасні наукові тенденції формування системи джерел муніципального права. Критерії відмежування муніципального права від конституційного та адміністративного права. Категорії «система місцевого самоврядування» і «муніципально-правова система» у доктрині муніципального права. Теоретико-правові підходи щодо окреслення ознак основних інститутів муніципального права, питань місцевого значення як критерію предметної підвідомчості суб'єктів місцевого самоврядування.

Результати навчання: аспірант повинен знати:

доктринальну ідею, що принципами правового регулювання символічної реальності є чотири нормативних вимоги: 1) свобода; 2) множинність; 3) терпимість; 4) етичний вектор; знати й розуміти природу політичних відносин як основного предмету конституційного регулювання в євроатлантичному світі; аспіранти мають зрозуміти особливості ставлення сучасних конституцій західного типу до *категорії свободи* в цілому, адекватно усвідомлювати потреби розвитку України в контексті еволюції західного конституціоналізму; наукову проблематику щодо юридичної природи конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина; знати правові позиції Конституційного Суду України та ЄСПЛ з проблем реалізації основоположних прав і свобод. Вільно орієнтуватися в проблемах конституційного закріплення прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні; знати основні концепції сучасного виборчого права, орієнтуватися в проблематиці взаємозв'язків між виборчими режимами, партійними системами та інститутами громадської думки;

основні напрямки і течії в сучасній муніципально-правовій науці; теоретико-методологічні засади сучасного муніципалізму; концептуальні засади конституційної реформи в аспекті децентралізації влади та зміцнення місцевого самоврядування; муніципальні системи України та зарубіжних країн; сучасні доктринальні підходи щодо розуміння статичної і динамічної муніципально-правових явищ.

вміти:

вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень шляхом систематизації знань про актуальні проблеми сучасного конституціоналізму та систему сучасного муніципального права; формулювати завдання та складати план дослідження з актуальних проблем сучасного конституціоналізму та муніципального права, відображати це у наукових публікаціях; кваліфіковано вести наукову дискусію та спір, відстоювати власні погляди в максимально ефективній, переконливій, коректній і тактовній формі, працювати з критикою; розуміти специфіку громадянських та політичних прав і свобод, з одного боку, та соціально-економічних прав і свобод – з іншого, знати про характерні особливості їх гарантування, аналізувати та розробляти способи удосконалення конституційного регулювання основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні; уміти аналізувати джерела легітимності сучасних демократичних інститутів. Усвідомлювати основні наслідки застосування теорії народного представництва в контексті сучасного західного парламентаризму.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо).

Мова викладання: українська

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 80 год., практичні заняття – 60 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Актуальні проблеми цивільного та сімейного права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: програма з курсу «Актуальні проблеми цивільного та сімейного права» включає питання, пов'язані з можливими дослідженнями аспірантів, і враховує останні досягнення у науці цивільного та сімейного права і найновішу наукову літературу.

Програма призначена забезпечити:

- глибокі та всебічні знання з основних теоретичних проблем цивільного та сімейного права;
- вміння аналізувати правові норми цивільного та сімейного законодавства та навички застосування норм зазначених галузей законодавства на базі їх доктринального тлумачення;
- знання основних доктрин як національних, так і зарубіжних дослідників, пов'язаних з темою наукового дослідження.
- вільно володіння термінологічним апаратом,
- знання і розуміння основних теоретичних проблем цивільного і сімейного права та основних підходів до їх вирішення;
- знання цивільного і сімейного законодавства України та зарубіжних країн;
- знання основних підходів правозастосовної практики в тлумаченні окремих норм права;
- здатність грамотно і чітко викладати свої думки, аналізувати правові колізії, самостійно формулювати висновки по відповідним питанням на базі знань основних теоретичних пошуків, аргументувати свою точку зору щодо спірних питань;
- вміння критично оцінювати теоретичні погляди вчених - цивілістів на конкретну проблему, а також положення нормативно-правових актів на предмет відповідності його чинному законодавству та загальним принципам права.

Коротка характеристика: основні наукові концепції, присвячені аналізу предмета, метода цивільно-правового регулювання, джерел, принципів, функцій та завдань цивільного права, змісту цивільно-правової політики, питань реалізації цивільно-правових норм, засад цивільно-правової кваліфікації, проблем законодавчого регулювання практики застосування основних цивільно-правових інститутів Загальної та Особливої частини України, держав Європейського Союзу та інших зарубіжних країн, спрямованих на забезпечення охорони, життя, здоров'я, прав і свобод людини та громадянина, власності, протидію корупції та посяганням на основи національної безпеки.

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

оцінювати теоретичні погляди вчених - цивілістів на конкретну проблему, а також положення нормативно-правових актів на предмет відповідності його чинному законодавству та загальним принципам права.

уміти:

правильно тлумачити та застосовувати норми цивільного права; грамотно проводити юридичний аналіз обставин, що склалися у конкретних відносинах; самостійно працювати з навчальними та науковими джерелами; використовувати здобутки науки цивільного права для вирішення казусів; обґрунтовано і мотивовано приймати рішення по завданнях та належно їх оформлювати;

вільно володіти основними поняттями та категоріями сучасного цивільного права; піддавати критичному аналізу дискусійні питання, що виникають в теорії цивільного права та в практиці його застосування; логічно та аргументовано формулювати і науково обґрунтовувати вирішення спірних питань застосування цивільно-правових норм та інститутів; тлумачити та правильно застосовувати

цивільне законодавство України, що визначає загальні підстави і межі цивільної відповідальності.

Види навчальних занять: лекції, семінари, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи, заліки тощо).

Мова викладання: українська

Обсяг: всього – 420 год., лекції –80 год., семінари – 60 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Актуальні проблеми цивільного судочинства

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: більш ґрунтовне та поглиблене засвоєння основних категорій цивільного процесуального права та законодавства, змісту процесуальних інститутів; оволодіння навичками професійного тлумачення норм цивільного процесуального права та системного їх застосування при розгляді цивільних справ у існуючих провадженнях цивільного судочинства.

Коротка характеристика: Методологічні засади цивільного судочинства. Актуальні проблеми реалізації окремих принципів цивільного процесуального права. Суб'єкти процесуальної діяльності. Цивільна процесуальна правосуб'єктність. Докази та доказування у цивільному процесі. Стадії розгляду справи. Позов. Позовне провадження. Непозовні провадження. Судові рішення у цивільному процесі. Роль практики ЄСПЛ у здійсненні національного судочинства. Провадження по перегляду судових рішень. Актуальні проблеми міжнародного цивільного процесу. Проблемні питання міжнародного комерційного арбітражу. Актуальні проблеми нотаріату. Виконавче провадження як завершальна стадія судового процесу.

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

основні категорії цивільного процесуального права, зміст процесуальних інститутів, актуальні проблеми науки цивільного процесу; сутність процесуальних категорій; функції судової влади в системі державної влади та форми їх здійснення; сутність і значення цивільної процесуальної форми; джерела цивільного процесуального права та їх структуру; поняття й значення цивільних процесуальних правовідносин, їх місце у механізмі правового регулювання; правовий статус суду та осіб, які беруть участь у справі, їх процесуальні права та обов'язки: чинні норми цивільного процесуального

права, зміст правових інститутів; систему процесуальних актів та вимоги, яким вони мають відповідати; порядок реалізації судових постанов; несудові та альтернативні форми захисту цивільних прав і законних інтересів; судову статистику та практику ЄСПЛ, перспективні та основні напрямки розвитку цивільного процесуального законодавства, його адаптації до міжнародних стандартів здійснення правосуддя у цивільних справах; набути досвіду аналітичної роботи. досконало знати постанови пленуму Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів; опанувати основну монографічну літературу, присвячену актуальним проблемам науки цивільного процесу, статті, опубліковані у фахових наукових виданнях, а також положення чинного вітчизняного законодавства та міжнародно-правових актів, що регулюють сферу цивільного процесу.

уміти:

володіти навичками при розгляді цивільних справ у існуючих провадженнях цивільного судочинства; професійно тлумачити норми цивільного процесуального права та системно їх застосовувати; виокремлювати її актуальні проблеми і формулювати власні пропозиції стосовно їх вирішення; опрацьовувати наукову літературу із вмінням робити відповідні висновки.

Види навчальних занять: лекції, семінари, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за практичні завдання, самостійну роботу, поточні контролі тощо)

Мова викладання: українська

Обсяг: всього - 420 год., лекції – 60 год., семінарські - 80 год., самостійна робота - 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Проблеми господарського права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: засвоєння сучасної доктрини господарського права в умовах його активного розвитку та надзвичайної динаміки господарського законодавства. Дана дисципліна покликана сформувати навички економічного аналізу норм господарського права та знаходження балансу публічних та приватних інтересів в сфері правового регулювання господарської діяльності.

Коротка характеристика: дисципліна охоплює основні інститути та підгалузі господарського законодавства, що спрямовані на регулювання значної частки господарських відносин як таких, так і окремих спеціальних галузевих сфер господарювання де інструментар господарсько-правових засобів набуває сучасних

модифікованих правових форм; засвоєння історії розвитку корпоративно-правової доктрини, з'ясування правової природи підприємств корпоративного типу їх організаційно-правових форм. Особливої уваги приділено сучасному правовому забезпеченню акціонерних товариств та відповідних емісійних відносин на фондовому ринку. Важливим аспектом здобуття творчих навичок в сфері корпоративного права є аналіз спеціальних організаційно-правових форм господарських організацій таких, як інститути спільного інвестування, холдингові компанії тощо та нормотворче моделювання інших подібних організацій в сфері господарювання. Особливої уваги в змісті дисципліни приділено проблемі ефективності сучасного господарсько-правового регулювання, його залежного характеру від змісту економічної політики держави в цілому та зокрема промислової, інвестиційної, інноваційної, зовнішньоекономічної тощо; синтетичний підхід до формування загальної картини інвестиційного ринку як об'єкта господарсько-правового регулювання з особливою акцентуацією на таких його інститутах як корпоративне, іноземне та інноваційне інвестування із залученням інституційних інвестиційних посередників. Дисципліна містить в собі також і систематизаційний аспект щодо усього інвестиційного законодавства України, що дозволяє виявляти його дефекти та спонукає до засвоєння навичок нормотворчої діяльності.

Результат навчання: аспірант повинен

знати:

предмет, метод і систему господарського права; основні проблеми науки господарського права; основні принципи господарської діяльності; організаційно-правові форми суб'єктів господарської діяльності, включаючи організації корпоративного типу; майнову основу господарювання; господарські зобов'язання; відповідальність за правопорушення у сфері господарювання; засоби державного регулювання господарської діяльності; особливості правового регулювання в окремих сферах господарювання, зокрема, у банківській, в інвестиційній та в інноваційній діяльності;

уміти:

використовувати отримані знання в практичній діяльності; вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, якими регламентуються відносини у сфері господарювання; аналізувати та коментувати відповідні нормативні положення; прогнозувати напрямки здійснення реформ у зазначеній сфері; виявляти дефекти чинного законодавства та пропонувати науково обґрунтовані гіпотези шляхів їх подолання; користуватися сучасною науковою та спеціальною літературою, іншими інформаційними джерелами.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за роботу на практичних заняттях, практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо).

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 60 год., практичні заняття – 80 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Актуальні проблеми трудового права і права соціального забезпечення

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: розширення, поглиблення та систематизація знань щодо: доктринальних позицій з основних проблем трудового права і права соціального забезпечення України; вироблення практичних навичок та аналітичних здібностей у розумінні механізму впливу трудового права та права соціального забезпечення на суспільні відносини, що ними регулюються; формування вмінь і навичок порівняльного аналізу вітчизняного законодавства про працю і соціальне забезпечення із міжнародними стандартами, досвідом провідних держав Європейського Союзу та інших зарубіжних країн у цих сферах; набуття знань з теорії і правового змісту соціально-правової політики держави, основних напрямів її розвитку та форм реалізації; засвоєння теоретичних уявлень щодо наукових засад формування правового механізму регулювання відносин у сфері праці та соціального забезпечення; забезпечення і форм захисту прав і законних інтересів суб'єктів трудового права і права соціального забезпечення; стосовно напрямів розвитку науки трудового права і права соціального забезпечення, про основні наукові школи вітчизняного трудового права і права соціального забезпечення.

Коротка характеристика: Основні наукові концепції, присвячені аналізу предмета трудового права і права соціального забезпечення та механізму правового регулювання відносин у цих сферах; джерел, принципів, функцій та завдань трудового права і права соціального забезпечення; змісту соціально-правової політики держави; питань реалізації норм у сфері праці та соціального забезпечення; засад законодавчого і договірної регулювання відносин у сфері праці; співвідношення приватно-правових і публічно-правових засад трудового права і права соціального забезпечення; практики реалізації основних положень інститутів загальної та особливої частин вітчизняного трудового права і права соціального забезпечення; тенденцій у розвитку трудового права і права соціального забезпечення; основного змісту правового регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення у державах Європейського Союзу та інших провідних країнах; порівняльно-правовим дослідженням у цих сферах;

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

основні теоретичні концепції, що складають доктрину трудового права України і права соціального забезпечення; наукову характеристику проблемних питань вчення про суспільні відносини у сфері праці та соціального забезпечення і правовий

механізм їх регулювання; вчення про місце трудового права і права соціального забезпечення в системі вітчизняного права, співвідношення та взаємодію трудового права і права соціального забезпечення із суміжними галузями права; теоретико-правові підходи щодо системи трудового права і права соціального забезпечення; ознак основних інститутів у цих сферах; концептуальні нормативні засади реалізації державної політики у сфері праці та соціального забезпечення; чинні міжнародні нормативно-правові акти в цих сферах; проблемні питання теорії, практики та законотворчості у сфері праці і соціального забезпечення в Україні, державах Європейського Союзу та інших зарубіжних країнах, міжнародних організаціях; концептуальні засади реалізації норм, спрямованих на забезпечення прав і законних інтересів суб'єктів відносин у сфері праці і соціального захисту населення України, їх охорону та захист; чинне антикорупційне законодавство України і міжнародні нормативно-правові акти у сфері протидії корупції засобами трудового права; проблемні питання теорії та практики застосування законодавства у сфері праці та соціального забезпечення.

уміти:

вільно володіти основними поняттями та категоріями сучасного трудового права і права соціального забезпечення; вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень шляхом систематизації знань про актуальні проблеми сучасного трудового права і права соціального забезпечення; піддавати критичному аналізу дискусійні питання, що виникають в теорії трудового права і права соціального забезпечення та у практиці нормативного регулювання відносин у цих сферах; надавати правильну юридичну кваліфікацію складним питанням порушення законодавства про працю і соціальне забезпечення і знаходити шляхи подолання їх наслідків; логічно та аргументовано формулювати і науково обґрунтовувати вирішення спірних питань застосування норм та інститутів трудового права і права соціального забезпечення; тлумачити та правильно застосовувати законодавство і локальні нормативні акти про працю та соціальне забезпечення України, що регулюють відносини у сфері праці та соціального забезпечення; порівнювати, аналізувати, тлумачити національні та міжнародні нормативно-правові акти щодо реалізації політики у сфері праці та соціального забезпечення; аналізувати та розробляти способи удосконалення правового забезпечення основних прав, свобод та обов'язків людини у сфері праці та соціального забезпечення; кваліфіковано вести наукову дискусію та спір, відстоювати власні погляди в максимально ефективній, переконливій і коректній формі.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи, заліки тощо).

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 80 год., практичні заняття – 60 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Актуальні проблеми становлення екологічного, земельного, аграрного права в умовах формування сталого розвитку України

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: засвоєння сучасної доктрини екологічного, земельного, аграрного права; набуття аспірантами комплексу системних та професійних знань, компетенцій у галузі екологічних, земельних, аграрних правовідносин, що дозволять здійснювати самостійні наукові дослідження та розробляти практичні рекомендації у цих сферах, виходячи з нагальних завдань, що стоять перед Україною в контексті європейської інтеграції. Запропонована дисципліна покликана сформувати навички наукового аналізу норм екологічного, земельного, аграрного права та дотримання балансу публічних та приватних інтересів в окреслених правовідносинах.

Коротка характеристика: дисципліна охоплює основні правові інститути, галузі й підгалузі екологічного, земельного, аграрного законодавства, спрямовані на регулювання екологічних, земельних, аграрних відносин як таких, так і окремих спеціальних галузевих сфер, а саме: гірничих, енергетичних та інших, де інструментар еколого-правових засобів набуває сучасних модифікованих правових форм; засвоєння історії розвитку еколого-правової, земельно-правової, аграрно-правової доктрин, з'ясування особливостей правового режиму використання, охорони, відтворення природних об'єктів в енергетичній галузі, в процесі гірничо-видобувної діяльності, в агропромисловому секторі. Особливої уваги приділено сучасному правовому забезпеченню вимог екологічної безпеки в процесі господарської діяльності. Дана дисципліна покликана надати слухачам комплекс знань стосовно концептуальних засад екологічних, земельних, аграрних правовідносин, а також удосконалити інтелектуальні, пізнавальні, практичні навички, розвинути інші здібності, притаманні здобувачу наукового ступеня, зокрема здатність самостійно досліджувати проблему, проявляти ініціативу та обізнаність із сучасних проблем права.

Результат навчання: аспірант повинен знати:

етапи становлення екологічного, земельного, аграрного права, сучасний стан та перспективи розвитку законодавства; систему екологічного, земельного, аграрного права; сучасні актуальні проблеми науки екологічного, земельного, аграрного права; специфіку правової регламентації екологічних, земельних, аграрних правовідносин; сутність відповідних правових категорій; принципи екологічного, земельного, аграрного права; порядок надання природних ресурсів у користування; особливості застосування конкурентних засад при використанні природних ресурсів відповідно до вимог чинного законодавства; порядок та підстави виникнення та припинення права природокористування; юридичні ознаки екологічних, земельних, аграрних правовідносин; наукові концепції щодо визначення місця екологічного, земельного, аграрного права в системі права України.

уміти:

застосовувати отримані знання в практичній діяльності; вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, якими регламентуються екологічні, земельні, аграрні правовідносини; аналізувати та коментувати відповідні нормативні положення; прогнозувати напрями здійснення реформ у зазначених сферах; виявляти дефекти чинного законодавства та пропонувати науково обґрунтовані шляхи їх подолання; користуватися сучасною науковою та спеціальною літературою, іншими інформаційними джерелами.

Види навчальних занять: лекції, індивідуальні та групові консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за самостійну роботу тощо).

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 130 год., самостійна робота – 290 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Теоретичні проблеми адміністративного права і процесу

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: поглиблення та систематизація доктринальних уявлень про природу адміністративного права, його місця і ролі серед інших галузей права в умовах докорінних реформ, які проводяться в Україні, про особливості адміністративно-процесуальних правовідносин, їх специфіку та сутність, про сучасне становище суб'єктів та об'єкти адміністративного права, їх класифікацію, про специфіку застосування та трансформацію форм адміністративного примусу, їх види, про сучасні засади адміністрування, про формування, проходження та регулювання публічної служби в Україні, про засади імплементації в Україні європейської моделі управління економікою, соціально-культурною сферою та адміністративно-політичною діяльністю; поглиблення та систематизація доктринальних уявлень про природу адміністративно-процесуальних правовідносин; специфіку їх сутності, суб'єктів, об'єктів, а також класифікація їх видів.

Дана дисципліна покликана надати аспірантам комплекс знань стосовно доктринальних концепцій провідних наукових шкіл адміністративного права і процесу України та країн Європейського Союзу.

Коротка характеристика: Провідні наукові школи вітчизняної доктрини адміністративного права. Огляд наукових досліджень, присвячених проблемам регулювання адміністративно-правових правовідносин. Основні концепції трактування та класифікації адміністративних правовідносин, публічного адміністрування. Сучасні наукові тенденції формування системи принципів адміністративного права. Теоретико-правові підходи щодо окреслення ознак основних інститутів адміністративного права. Провідні наукові школи вітчизняної доктрини адміністративного процесу. Огляд наукових досліджень, присвячених проблемам регулювання адміністративно-процесуальних правовідносин. Основні концепції трактування щодо класифікації проваджень та стадій

адміністративного процесу. Сучасні наукові тенденції формування системи принципів адміністративного процесу. Теоретико-правові підходи щодо окреслення ознак основних інститутів адміністративного процесу

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

докринальні концепції щодо визначення місця адміністративного права в системі права України; проблеми розвитку адміністративного законодавства; зміст та особливості адміністративних правовідносин; проблеми удосконалення форм і методів публічного адміністрування; проблемні аспекти щодо участі в адміністративних праводносинах органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, фізичних осіб; проблеми дискреційних повноважень в публічному адмініструванні; проблеми удосконалення надання адміністративних послуг; проблеми захисту прав та інтересів громадян в сфері управління; проблеми реформування інституту публічної служби; проблеми реформування інституту адміністративного примусу; здійснення доказування в адміністративному процесі; специфіку правової регуляції взаємовідносин органів влади з фізичними та юридичними особами; особливості та проблеми сучасних моделей управління економікою, соціально-культурною та адміністративно-політичною сферами в Україні. Докринальні концепції щодо трактування місця адміністративно-процесуального права в системі права України; проблеми розвитку адміністративно-процесуального законодавства; зміст, особливості адміністративно-процесуальних правовідносин; проблемні аспекти щодо участі у адміністративному процесі органів, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб; проблематику здійснення доказування в адміністративному процесі; специфіку правової регуляції судового розгляду адміністративної справи; процесуальні особливості та перешкоди щодо оскарження, перегляду, виконання рішень адміністративних судів України

уміти:

володіти категоріальним апаратом у сфері адміністративного права та адміністративних правовідносин; обґрунтовувати основні доктринальні позиції щодо місця адміністративного права в системі права України; формулювати та класифікувати моделі, підстави та особливості виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових правовідносин; володіти науковою проблематикою дослідження окремих інститутів адміністративного права, а також застосовувати їх для окреслення подальших напрямів удосконалення законодавства з питань регулювання адміністративних правовідносин; застосовувати норми чинного адміністративного законодавства на практиці.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо).

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 52 год., практичні заняття – 88 год., самостійна робота – 280 год.

Форми контролю – залік, іспит.

Доктринальні проблеми фінансового права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: засвоєння сучасної доктрини фінансового права в умовах його активного розвитку та надзвичайної динаміки фінансового законодавства. Дана дисципліна покликана сформулювати навички аналізу норм фінансового права та знаходження балансу публічних та приватних інтересів в сфері правового регулювання діяльності з мобілізації, розподілу і використання коштів публічних фондів.

Коротка характеристика: дисципліна охоплює основні інститути та підгалузі фінансового законодавства, що спрямовані на регулювання відносин з мобілізації, розподілу і використання коштів публічних фондів; засвоєння історії розвитку фінансово-правової доктрини. Огляд наукових досліджень, присвячених проблемам правового регулювання фінансових відносин. Основні концепції трактування місця фінансового права в системі права. Сучасні наукові тенденції формування системи джерел фінансового права. Особливої уваги в змісті дисципліни приділено проблемі ефективності сучасного фінансово-правового регулювання, його залежного характеру від змісту фінансової, бюджетної, податкової політики держави в цілому. Дисципліна містить в собі також і систематизаційний аспект щодо усього фінансового законодавства України, що дозволяє виявляти його дефекти та спонукає до засвоєння навичок нормотворчої діяльності.

Результат навчання: аспірант повинен

знати:

доктринальні концепції щодо трактування місця фінансового права в системі права ; проблематику фінансового законодавства; характеристику фінансових правовідносин; особливості юридичних фактів, що знаходяться в основі виникнення, зміни і припинення фінансових правовідносин; основні проблеми науки фінансового права; основні принципи і зміст публічної фінансової діяльності; особливості правового регулювання в окремих напрямках публічної фінансової діяльності.

уміти:

використовувати отримані знання в практичній діяльності; вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, якими регламентуються відносини у сфері публічної фінансової діяльності; аналізувати та коментувати відповідні нормативні положення; прогнозувати напрямки здійснення реформ у зазначеній сфері; виявляти дефекти чинного законодавства та пропонувати науково обґрунтовані гіпотези шляхів їх подолання; користуватися сучасною науковою та спеціальною літературою, іншими інформаційними джерелами.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за роботу на практичних заняттях, практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо).

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 60 год., практичні заняття – 80 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Доктринальні проблеми кримінального права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: розширення, поглиблення та систематизація знань щодо доктринальних позицій з основних проблем Загальної та Особливої частини кримінального права України, вироблення практичних навичок та аналітичних здібностей у розумінні механізму впливу кримінального права на суспільні відносини, що ним регулюються; формування вмінь і навичок порівняльного аналізу вітчизняного кримінального законодавства з кримінальним законодавством держав Європейського Союзу та інших зарубіжних країн; набуття знань з теорії і правового змісту кримінально-правової політики, основних напрямів її розвитку та форм реалізації; засвоєння теоретичних уявлень щодо наукових засад кримінально-правової кваліфікації, стосовно основних напрямів розвитку науки, законодавства і практики застосування інститутів призначення покарання та звільнення від покарання, щодо кримінально-правового забезпечення охорони життя, здоров'я, прав і свобод людини та громадянина, основ національної безпеки, власності, протидії корупційним правопорушенням.

Коротка характеристика: Основні наукові концепції, присвячені аналізу предмета, метода кримінально-правового регулювання, джерел, принципів, функцій та завдань кримінального права, змісту кримінально-правової політики, питань реалізації кримінально-правових норм, засад кримінально-правової кваліфікації, проблем законодавчого регулювання практики застосування основних кримінально-правових інститутів Загальної та Особливої частини України, держав Європейського Союзу та інших зарубіжних країн, спрямованих на забезпечення охорони, життя, здоров'я, прав і свобод людини та громадянина, власності, протидію корупції та посяганням на основи національної безпеки.

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

основні теоретичні концепції, висловлені в доктрині стосовно характеристики проблемних питань вчення про злочин і покарання в кримінальному праві України; проблемні питання теорії, практики та законотворчості у сфері кримінально-правової політики України, держав Європейського Союзу та інших зарубіжних країн; концептуальні нормативні засади реалізації державної політики у сфері боротьби зі злочинністю; чинні міжнародні нормативно-правові акти в цій сфері; поняття, завдання, об'єкт, предмет і принципи кримінально-правового регулювання; концептуальні засади реалізації норм, спрямованих на охорону життя, здоров'я, власності, забезпечення основних прав і свобод людини та громадянина; чинне антикорупційне законодавство України і міжнародні нормативно-правові акти у сфері протидії корупції засобами кримінального права; проблемні питання теорії та практики застосування кримінального законодавства у сфері протидії корупційним правопорушенням.

уміти:

вільно володіти основними поняттями та категоріями сучасного кримінального права; піддавати критичному аналізу дискусійні питання, що виникають в теорії кримінального права та в практиці його застосування; логічно та аргументовано формулювати і науково обґрунтовувати вирішення спірних питань застосування кримінально-правових норм та інститутів; тлумачити та правильно застосовувати кримінальне законодавство України, що визначає загальні підстави і межі кримінальної відповідальності, встановлює коло суспільно небезпечних діянь, які визнаються злочинними, регламентує підстави, порядок та межі застосування інституту покарання; визначати та обґрунтовувати підстави застосування інститутів звільнення від кримінальної відповідальності та покарання; визначити основні завдання та функції внутрішньої та міжнародної політики у сфері боротьби зі злочинністю; порівнювати, аналізувати, тлумачити національні та міжнародні нормативно-правові акти щодо реалізації кримінально-правової політики; тлумачити і правильно застосовувати антикорупційне кримінальне законодавство; давати правильну юридичну кваліфікацію вчиненим корупційним діянням, посяганням на життя, здоров'я, права і свободи людини та громадянина, власність та національну безпеку.

Види навчальних занять: лекції, семінари, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи, заліки тощо).

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., у тому числі лекції –76 год., семінари – 64 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Сучасні проблеми кримінології та кримінально-виконавчого права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: розширення та поглиблення доктринальних уявлень про злочинність, методи її вимірювання, особливості кримінологічної детермінації, специфіку особистості злочинця та його жертви, теорію та практику запобігання злочинності. Також ця дисципліна покликана надати слухачам комплекс наукових знань стосовно актуальних проблем кримінально-виконавчого права.

Коротка характеристика: Наукові засади кримінологічної політики. Проблеми вимірювання латентної злочинності. Теорія пояснення причин злочинності та їх застосування у правоохоронній діяльності. Проблема особистості злочинця у кримінології. Проблеми жертви злочину у віктимології. Наукове забезпечення державного та громадського контролю за злочинністю. Проблеми впровадження системи ювенальної юстиції. Проблеми запобігання насильству в сім'ї. Теоретичні та прикладні питання запобігання рецидивній злочинності. Проблеми впровадження пробації в Україні. Наукові засади правового статусу засуджених. Наукові засади ресоціалізації засуджених до позбавлення волі. Проблеми забезпечення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання.

Результати навчання: аспірант повинен

знати:

наукові засади кримінологічної політики; проблемні аспекти вимірювання злочинності та методи виявлення рівня її латентності; вітчизняні та зарубіжні теорії пояснення причин злочинності; специфіку особистості злочинця та його жертви; наукове забезпечення державного та громадського контролю за злочинністю; правову природу ювенальної юстиції та проблеми її запровадження в Україні; поняття та види насильства в сім'ї, його причини та заходи запобігання; кримінологічну характеристику та заходи запобігання рецидивній злочинності, поняття та види пробації та проблеми її застосування в Україні, наукові засади правового статусу засуджених; проблемні аспекти ресоціалізації засуджених до позбавлення волі; теоретичні та практичні питання забезпечення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання.

уміти:

володіти категоріальним апаратом теорії та практики запобігання злочинності; визначати й аналізувати кількісні та якісні показники злочинності, а також обсяги її латентності; складати кримінологічний портрет окремого злочинця; розробляти державні програми запобігання злочинності; вільно орієнтуватися в кримінально-виконавчому законодавстві стосовно питань пробації, правового статусу засуджених, ресоціалізації та контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання.

Види навчальних занять: лекції, семінари, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо).

Мова викладання: українська

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 52 год., семінарські – 78 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Проблеми кримінального процесу

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: отримання комплексу знань стосовно доктринальних концепцій провідних наукових шкіл із кримінального процесу, практики застосування норм кримінального процесуального законодавства, сучасних світових моделей кримінального провадження; систематизація отриманих знань та вміння їх застосувати при проведенні наукових досліджень, вирішенні проблемних питань у сфері регулювання кримінальних процесуальних відносин.

Коротка характеристика: Проблеми науки кримінального процесу. Типологія кримінального процесу та її вплив на систему кримінального процесуального законодавства. Нормативний зміст засад кримінального провадження та проблеми їх класифікації. Процесуальний статус суб'єктів кримінального провадження. Теорія та практика кримінального процесуального доказування. Теретико-прикладні проблеми застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Проблемні питання стадії досудового розслідування. Судове провадження у першій інстанції. Актуальні проблеми перегляду судових рішень у кримінальному провадженні. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Результати навчання: аспірант повинен набути наступні компетентності:

знати:

основні наукові концепції; теоретичні і практичні проблеми кримінального процесу; історію розвитку та сучасний стан наукових досліджень з кримінального процесу; позиції наукових шкіл з проблемних питань правового регулювання кримінальних процесуальних відносин та практики застосування норм кримінального процесуального права; сучасні світові моделі кримінального провадження.

вміти:

тлумачити норми кримінального процесуального законодавства; здійснювати порівняльно-правовий аналіз кримінального процесуального законодавства України та зарубіжних країн; узагальнювати правозастосовну практику; аналізувати тенденції розвитку галузі кримінального процесуального права; систематизувати отримані знання та застосувати їх при проведенні наукових досліджень, вирішенні проблемних

питань у сфері регулювання кримінальних процесуальних відносин; формулювати науково-обґрунтовані висновки за результатами проведеного наукового дослідження; застосовувати навички усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження, сучасні інформаційні технології у науковій діяльності.

Види навчальних занять: лекції, семінари, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо).

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 64 год., семінарські – 76 год.; самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Правові засади криміналістики

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта.

Семестр: 3-4

Мета: поглиблене вивчення правових джерел формування, сучасного стану та тенденцій розвитку криміналістичних засобів; правових основ їх застосування в різних галузях судочинства, сферах діяльності, окремими категоріями суб'єктів, в різних правових системах. Дана дисципліна покликана надати аспірантам комплекс знань стосовно основних наукових підходів у вирішенні проблемних питань формування правових засад криміналістики та проблем правозастосовної діяльності за допомогою системи криміналістичних засобів.

Коротка характеристика: Правові основи виникнення, розвитку криміналістики та її системи. Історія формування наукових криміналістичних шкіл в континентальній та англо-американській правових системах. Правові основи діяльності криміналістичних установ в Україні та інших державах. Правові основи формування та застосування прийомів та засобів криміналістичної техніки, інновацій у криміналістиці. Сучасні тенденції розвитку правових основ застосування ідентифікації особи за ознаками зовнішності. Правові основи функціонування системи кримінальної реєстрації в Україні, інших державах та використання баз даних криміналістичних обліків в правозастосовній діяльності. Основні наукові концепції стосовно визначення сутності тактичного прийому, інших засобів криміналістичної тактики, їх системи, правових основ формування і правомірності застосування. Сучасні теоретичні погляди на розв'язання проблемних питань тактики слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та судових дій в умовах чинного законодавства України. Наукові підходи у вирішенні проблемних питань правового забезпечення судово-експертної діяльності в Україні. Правові основи формування окремих

криміналістичних методик. Правові основи окремих криміналістичних методик розслідування злочинів (проти особи, проти власності, у сфері господарської діяльності, у сфері службової діяльності, проти довкілля та ін.). Правові основи формування криміналістичних методик судового розгляду кримінальних справ. Огляд наукових досліджень, присвячених розв'язанню сучасних проблем правових засад формування і застосування криміналістичних засобів.

Результати навчання: аспірант повинен знати:

наукові концепції щодо формування криміналістичних засобів та системи криміналістики; представників криміналістичних шкіл континентальної та англо-американської правових систем та зміст їх наукових поглядів; сучасні проблеми правових основ застосування криміналістичних засобів в кримінальному, цивільному та інших галузях судочинства, основні теоретичні підходи щодо їх розв'язання; правові основи допустимості використання спеціальних методів криміналістики у кримінальному судочинстві; правові основи використання криміналістичної ідентифікації в Україні, інших державах; правові основи формування і застосування методів і засобів криміналістичної техніки; проблемні аспекти окремих галузей криміналістичної техніки та основні наукові підходи у їх розв'язанні; систему криміналістичних обліків та правові основи кримінальної реєстрації в Україні та державах інших правових систем; правові основи підготовки, проведення та оцінки результатів експертних досліджень в окремих галузях криміналістичної техніки; принципи та функції криміналістичної тактики, поняття тактичного прийому, тактичної рекомендації, тактичної комбінації та операції, правові критерії їх допустимості; систему тактичних прийомів окремих процесуальних дій; проблемні питання криміналістичної тактики в умовах чинного процесуального законодавства та основні наукові підходи щодо їх вирішення; правові основи застосування науково-технічних засобів в тактиці окремих слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій; правові основи застосування тактичних можливостей окремих слідчих (розшукових) дій; форми використання спеціальних знань у кримінальному та інших галузях судочинства; правові основи класифікації судових експертиз, організації та функціонування судово-експертних установ в Україні та інших державах, здійснення експертами своєї професійної діяльності; проблемні питання формування окремих криміналістичних методик в умовах сучасної правової регламентації в різних галузях суспільних відносин; правові основи взаємодії слідчого з іншими органами і особами під час здійснення кримінального провадження.

уміти:

володіти понятійним апаратом криміналістики та правових засад застосування криміналістичних засобів; вирізняти проблемні питання та наводити аргументацію стосовно основних наукових підходів у розв'язанні теоретичних та практичних проблем застосування криміналістичних засобів у правозастосовній діяльності; належним чином застосовувати криміналістичні науково-технічні прийоми та засоби з метою збирання та використання доказів; використовувати допустимі тактико-криміналістичні засоби під час організації та проведення окремих процесуальних дій; застосовувати положення криміналістичних методик під час кримінальних проваджень за окремими видами злочинів.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за практичні завдання, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо).

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 64 год., практичні заняття – 76 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: іспит.

Доктринальні проблеми судового права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта.

Семестр: 3-4

Мета: поглиблення та систематизація доктринальних уявлень про природу правовідносин, що виникають, розвиваються та припиняються при здійсненні захисту прав особи судом; специфіку змісту судових правовідносин, їх суб'єктів та об'єктів. Дана дисципліна покликана сформувати у аспірантів комплекс знань стосовно доктринальних концепцій провідних наукових шкіл щодо організації та функціонування судової влади та її суміжних інститутів – прокуратури та адвокатури.

Коротка характеристика: Судове право – це частина публічного права, що включає в себе загальні положення процесуальних галузей права як основну її складову та суміжних галузей матеріального права, які містять положення, що застосовуються в процесі судочинства. Сучасна доктрина права обумовлює існування не лише науки судового права, а й визнання її як комплексної галузі права, в основу якої покладено уніфікація положень, які об'єднують питання судового захисту прав та інтересів особи. Судове право не поглинає і не змінює процесуальні галузі, воно функціонує при повному розвитку всіх діючих галузей процесуального права. Досліджувані суспільні відносини настільки зближують галузі процесуальних галузей права між собою і з судоустроєм, що актуально звучить ідея про кодифікування судового права в окремому правовому акті. Стандарти забезпечення права особи на реалізацію захисту її прав та інтересів в межах належної судової процедури обумовлює специфіку побудови та організації діяльності не лише судових органів, але й суміжних інститутів, що сприяють здійсненню правосуддя – прокуратури та адвокатури. Практичне значення розв'язання доктринальних проблеми організації та функціонування кожного з трьох суб'єктів судового права – судової влади, адвокатури та прокуратури – сприятиме удосконаленню засад реалізації фундаментального права на судовий захист.

Результати навчання:

знати:

основні доктринальні концепції судового права, розуміти взаємообумовлену єдність матеріального, процесуального права та засад судоустрою; проблематику послідовності правової регламентації судових правовідносин; характеристику особливостей судових правовідносин; основні підходи до тлумачення змісту належної судової процедури; стандарти забезпечення права на судовий захист; основні організаційні вимоги щодо функціонування суду та суміжних інститутів, що забезпечують здійснення правосуддя; проблеми розмежування компетенції суду та суміжних інститутів та гарантування засад їх самостійності та незалежності; основи теорії судової процедури; правовий статус суб'єктів судового права та специфіку правового статусу суддів, прокурорів та адвокатів.

уміти:

володіти категоріальним апаратом у сфері регламентації судових правовідносин; пояснити статус кожного з їх учасників, прогнозувати успішність взаємодії між ними за певних умов, уміти системно тлумачити положення судоустрійного та процесуального законодавства, розуміти зміст та практичне застосування основних засад судового провадження; пояснити сутність та поняття судової влади, адвокатури та прокуратури, їх характерні ознаки, завдання та функції; пояснити зміст та значення принципів організації та діяльності судової влади та суміжних інститутів; пояснити специфіку організаційної будови та сутність діяльності суду, прокуратури та адвокатури у забезпеченні права на справедливий суд; орієнтуватися в джерельній базі судового права; правильно тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти щодо організації та діяльності судових органів, прокуратури та адвокатури у вирішенні практичних ситуацій.

Види навчальних занять: лекції, семінари, індивідуальні консультації.

Методи оцінювання: бали за різні види робіт (робота на семінарах, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо)

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього 420 год., лекції – 70 год., семінарські – 70 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Актуальні проблеми міжнародного публічного права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: розширення та поглиблення знань у аспірантів

Коротка характеристика: Історія розвитку міжнародного права: проблеми дослідження. Поняття й особливості міжнародного публічного права. Система, норми та джерела міжнародного права. Сучасні проблеми співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного (національного) права. Суб'єкти міжнародного права. Актуальні проблеми правонаступництва у сучасному міжнародному праві. Співвідношення міжнародного правопорядку та сфери невід'ємних суверенних прав держави. Реалізація права народів на самовизначення. Право міжнародних договорів. Сучасні проблеми міжнародно-правового регулювання статусу територій. Дипломатичні і консульські імунітети і привілеї. Роль міжнародних організацій у забезпеченні ефективного функціонування міжнародної системи. Міжнародно-правові проблеми захисту прав людини на сучасному етапі. Міжнародне гуманітарне право. Актуальні проблеми міжнародного кримінального права. Проблеми міжнародно-правового регулювання відносин, що виникають в період збройних конфліктів. Проблемні аспекти розвитку окремих галузей міжнародного права. Удосконалення сучасних механізмів (засобів) вирішення міжнародних спорів. Розвиток регіональних міжнародних судових органів.

Результати навчання: аспірант повинен:

знати:

основні принципи міжнародного права; види джерел міжнародного права та проблеми розширення джерел, на основі яких суб'єкти міжнародного права виконують свої зобов'язання; основні інститути і галузі міжнародного права; теорії та способи взаємодії міжнародного і внутрішньодержавного права та їх сучасні інтерпретації; особливості договірної природи міжнародного права; порядку діяльності консульських і дипломатичних установ, імунітетів та консульських і дипломатичних посадових осіб і членів їх сімей; підстави і способи зміни державної території; міжнародно-правовий статус Арктики, Антарктики, міжнародних річок, проток і каналів, міжнародно-правовий режим морських просторів; міжнародно-правовий режим повітряного простору; правила польотів у повітряному просторі держав і в міжнародному повітряному просторі; міжнародно-правовий режим космічного простору і небесних тіл; правові основи космічної діяльності; міжнародно-правові акти, спрямовані на захист навколишнього; шляхи і засоби запобігання, подолання та вирішення міжнародно-правових проблем глобального характеру, що негативно відбиваються на міжнародному правопорядку; міжнародні механізми захисту прав людини; підстави міжнародної відповідальності; підстави, що виключають протиправність діяння; порядок притягнення до міжнародної відповідальності; основи міжнародного співробітництва держав у сфері боротьби зі злочинністю; екстрадиція; головні дискусійні питання у розвитку сучасного міжнародного права; основні теоретичні та практичні підходи до вирішення проблеми дієвості міжнародного права.

уміти:

працювати з міжнародно-правовими джерелами; оперувати основними міжнародно-правовими термінами і поняттями; юридично грамотно тлумачити нормативний матеріал; проводити порівняльно-правовий аналіз міжнародно-правових документів; сформулювати і пропонувати шляхи вдосконалення національних правових систем щодо імплементації міжнародних зобов'язань держав у національну правову систему; аргументовано висловлювати свою точку зору з міжнародно-правової проблематики;

виявляти закономірності розвитку міжнародного права; виявляти можливі рішення міжнародно-правових проблем; застосовувати міжнародно-правові норми на практиці для захисту прав і свобод особи (підготовка аналітичних висновків, позовів до міжнародних судів, звернень до міжнародних органів).

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації

Методи оцінювання: бали за різні види роботи (за виконання практичних завдань, самостійну роботу, поточні контрольні роботи тощо)

Мова викладання: українська.

Обсяг: всього – 420 год., лекції – 90 год., семінарські – 50 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

Філософія права

Статус: дисципліна вільного вибору аспіранта

Семестр: 3-4

Мета: оволодіння спеціально-філософськими (філософсько-правовими) компетентностями, спрямованими на формування системного правового світогляду, професійних інтелектуально-моральних якостей та широкого гуманітарного кругозору; надання фундаментальних філософсько-правових знань для реалізації світоглядної, методологічної, аксіологічної та праксеологічної функцій філософії права, усвідомлення цінності правової культури, її єдності й цілісності на підставі вивчення багатства світової філософії права, творчого аналізу сучасної філософсько-правової літератури з актуальних та дискусійних проблем сучасного правового розвитку, забезпечення глибокого розуміння специфіки філософського осмислення права, формування високої світоглядно-методологічної культури дослідника.

Коротка характеристика: коло проблем філософії права, її зміст, функції та роль у професійній та методологічній підготовці юристів, співвідношенні з теорією держава і права та соціологією права; система філософських, загально-наукових та спеціально-юридичних методів дослідження права; рефлексія основних способів осмислення права: правовий позитивізм та природне право, їх принципова відмінність та сучасні дебати; правовий об'єктивізм, правовий суб'єктивізм та правова інтерсуб'єктивність; еволюція природно-правового мислення: класичні та некласичні концепції природного права; вітчизняна філософсько-правова думка: традиції, світоглядно-методологічні витоки, ідеї та перспективи; правова онтологія: природа і структура права, сучасні дискусії; правова антропологія: гуманістична природа права, образ людини у сучасних підходах до інтерпретації права; правова аксіологія: ціннісні засади права, справедливість, свобода, рівність, людська гідність; універсальне і

культурно-особливе у ціннісному вимірі права; правова гносеологія та правова герменевтика, класичні та сучасні підходи до пізнання та інтерпретації права; філософські та методологічні проблеми окремих правових дисциплін; філософські проблеми права в сучасному суспільстві.

Результати навчання: аспірант повинен знати:

головні проблеми сучасної світової й вітчизняної філософії права, основні способи осмислення правової реальності; історію становлення, основні етапи і особливості розвитку філософії права; основні категорії, поняття й концепції правової онтології, правової антропології, аксіології права та правової гносеології, особливості їх виявлення в житті суспільства і юридичній практиці; філософські проблеми права у сучасному суспільстві; умови формування особистості як суб'єкта права, її правосвідомості та правової культури.

уміти:

самостійно аналізувати процеси в правовій реальності у їх діалектичному взаємозв'язку та з урахуванням змін, що відбуваються; формулювати методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою громадську позицію; володіти методологією пізнання правових явищ та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань та підготовки дисертаційного дослідження.

Види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації.

Мова викладання: українська.

Обсяг: усього – 420 год., лекції – 92 год., семінарські заняття – 48 год., самостійна робота – 280 год.

Форма контролю: залік, іспит.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАКТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ)

Робота над дисертацією

Практична складова освітньо-наукової програми (робота над дисертацією, участь у наукових заходах, написання статей тощо) включає в себе декілька етапів.

Перший етап

Визначення та формулювання теми дисертації. Обговорення її з науковим керівником. Виступ з обґрунтуванням актуальності обраної теми дослідження та затвердження її на засіданні відповідного наукового підрозділу. Виступ з обґрунтуванням актуальності обраної теми дослідження та затвердження її на засіданні Вченої ради. Опрацювання та аналіз доробків з проблем дослідження, що складатиме концептуальну основу дисертаційної роботи. Підготовка до обговорення першого варіанту першого розділу дослідження на засіданні відповідного наукового підрозділу.

Другий етап

Виступ на предмет звітування про результати дослідження. Обговорення першого варіанту першого розділу роботи на засіданні відповідного наукового підрозділу. Продовження розробки теоретичних та методичних аспектів дослідження, висунення робочих гіпотез дослідження та їхня аналітично-експериментальна перевірка, корекція дослідницьких методик. Підготовка до обговорення на засіданні кафедри першого варіанту другого розділу дослідження.

Третій етап

Виступ на предмет звітування про результати дослідження. Обговорення варіанту другого розділу дисертаційної роботи на засіданні відповідного наукового підрозділу. Аналітично-експериментальна перевірка висунутих гіпотез та концептуальних положень дослідження. Підготовка до обговорення на засіданні відповідного наукового підрозділу першого варіанту третього розділу дослідження.

Четвертий етап

Виступ на предмет звітування про результати дисертаційного дослідження. Обговорення варіанту третього розділу дисертаційної роботи на засіданні відповідного наукового підрозділу. Аналіз результатів дослідження, перевірка одержаних результатів щодо їхньої статистичної значущості, коригування змісту концептуальних положень. Обговорення та затвердження остаточного варіанту дисертаційної роботи на засіданні відповідного наукового підрозділу. Підготовка автореферату дисертаційної роботи. Оформлення дисертаційного дослідження згідно з вимогами ВАК України. Попередній розгляд дисертації на засіданні відповідного наукового підрозділу. Подання дисертації до захисту у спеціалізованій вченій раді.

Профіль
освітньо-наукової програми
третій (освітньо-науковий) ступінь вищої освіти – доктор філософії
спеціальність 081 «Право»

Тип та обсяг програми		Освітньо-наукова, з них 56 кредитів – освітня складова
Вищий навчальний заклад		Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Акредитуюча інституція		Національна агенція забезпечення якості вищої освіти
Рівень програми, тип диплому		FQ-ЕНЕА – третій цикл, QF-LLL 8 рівень, НРК – 3 рівень, диплом одиничний
Спеціальність		081 «Право»
Кваліфікація		Юрист, доктор філософії з права
A		Ціль програми
	Сформувати у здобувачів наукові компетентності в публічних і приватних галузях права (на базі набутих академічних знань і вмінь), необхідні для здійснення правотворчої, правозастосовної, експертно-консультаційної та організаційно-управлінської діяльності.	
B		Характеристика програми
1	Предметна галузь, напрям	Дисципліни загальної підготовки; дисципліни професійної наукової підготовки (в т.ч. за вільним вибором здобувача): філософія, іноземна мова, організація та методологія наукових досліджень; дисципліни професійного наукового спрямування; дисципліни за вибором аспіранта.
2	Фокус програми	Загальна програма: Право . Акцент на одержання теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі публічного і приватного права, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
3	Орієнтація програми	Програма орієнтується на новітні наукові дослідження та нормативне забезпечення правового регулювання найбільш важливих суспільних відносин.
4	Особливості програми	Програма сприяє підготовці фахівців, які володіють глибокими теоретичними знаннями, практичними навичками в сфері науково-дослідницької діяльності.
C		Працевлаштування та продовження освіти
1	Працевлаштування	Вищі навчальні заклади, судові органи та органи кримінальної юстиції; державна служба і робота в органах місцевого самоврядування; адвокатура, нотаріат,
2	Продовження освіти	Можливість навчатися за програмами другого наукового ступеня (доктора наук), одержувати дослідницькі стипендії, які містять додатковий освітній компонент.
D		Стиль та методика навчання
1	Підходи до викладання та навчання	Стиль навчання – активний, що дає можливість здобувачу обирати предмет та організувати час. Форми проведення занять: лекції, семінарські, практичні заняття, колоквиуми, круглі столи, дебати, вокшопи, самостійна робота.
2	Система та методи оцінювання	100 - бальна шкала оцінювання. Оцінюються усні виступи під час дебатів, наукові доповіді, вирішення практичних завдань,

		<p>модельовання ситуацій, підготовка правозастосовних документів, тестова перевірка знань.</p> <p>Підсумкове оцінювання: усні та письмові іспити, заліки.</p>
Е	Програмні компетентності	
1	Загальні	<p>Здатність застосувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності;</p> <p>здатність використовувати іншомовну літературу в професійній сфері;</p> <p>навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів;</p> <p>володіння навичками ділового спілкування рідною та іноземними мовами на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової правничої термінології;</p> <p>здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних стандартів;</p> <p>здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.</p>
2	Фахові	<p>Здатність застосовувати в професійній діяльності положення національного, європейського та міжнародного законодавства;</p> <p>здатність до здійснення дослідницької діяльності на основі знання та критичного аналізу правових проблем, вміння обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати досліджень, аналізувати їх з урахуванням актуальних наукових і практичних джерел;</p> <p>компетентність у загальнотеоретичних проблемах, питаннях нормопроекування та правозастосування, глибоке розуміння принципу верховенства права та проблем його реалізації в Україні;</p> <p>обізнаність щодо європейського права та проблем гармонізації законодавства України із законодавством ЄС;</p> <p>здатність розробляти нормативно-правові акти, зокрема, локального характеру;</p> <p>здатність кваліфіковано застосувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, вміння реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;</p> <p>здатність виявляти, припиняти правопорушення;</p> <p>здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти;</p> <p>здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних сферах юридичної діяльності;</p> <p>здатність приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення.</p>
Ф	Програмні результати навчання	
	<p>Знання.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ наявність поглиблених наукових та практичних знань про особливості новітніх теорій, концепцій, підходів щодо розуміння сутності базових категорій приватного права, вивчення системи законодавчого регулювання відносин, що складаються у сфері здійснення та захисту майнових та особистих немайнових прав фізичних та юридичних осіб, розуміння тенденцій втілення приватноправового регулювання у різні сфери суспільного буття, розвиток навичок юридично грамотного застосування правових норм; ▪ формування знань про сутність та організацію політики в сфері боротьби зі 	

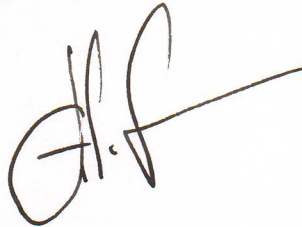
злочинністю та кримінально-правової політики на регіональному і місцевому рівні з урахуванням специфіки об'єкту управління; особливості реалізації політики в сфері боротьби зі злочинністю на різних її рівнях;

- сучасного стану та перспектив реалізації правової політики в різних сферах суспільного життя;

Вміння.

- застосовувати теоретичні знання у сфері приватного права у власній науково-дослідній та практичній діяльності; оперувати базовою термінологією та категоріальним апаратом приватного права; орієнтуватися у системі цивільно-правового законодавства та прослідковувати тенденції його розвитку; давати правову оцінку цивільним правовідносинам;
- порівнювати, аналізувати та тлумачити норми чинного законодавства;
- приймати обґрунтовані рішення з питань реалізації правової політики в сфері боротьби зі злочинністю;
- продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності;
- застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності;
- проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

Керівник проектної групи

А.П. Гетьман